

KATOLIK

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zбоgaceniu.

Szanny Język ojcowi to prawo Boga a człowieka obowiazek.

Wiara, miłość
Boga i bliźniego. oświata.Oszczędność, trzeźwość,
stowarzyszenia.

Błogosławieństwo Ojca św. Piusa IX z 20-go Grudnia 1875 i Ojca św. Leona XIII z 6-go Maja 1892 piszącym i czytającym „Katolika”.

„Katolik” z „Rodziną” wychodzi we Wtorek, Czwartek i Sobotę. Kosztuje na kwartał 1 markę, w Austrii 1 złr. — „Katolik” z „Rodziną” i „Pracą” kosztuje na kwartał 1 mk. 25 fen. w Austrii 1 złr. 25 cent. — Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 20 fen. od wiersza (rzadka) drobnego. — „Katolik” zapisany jest w cenniku pocztowym pod Nr. 36 (Zeitungs-Preisliste Nr. 36).

Sprawy Kościoła.

Poznań. Niestrudzony w pracy pasterskiej ks. proboszcz Sieg z Orchowa udaje się i w tym roku za zezwoleniem Władzy Duchownej do Hamburga i Hanoweru celem misyonowania wśród rodaków naszych, tamże przebywających. Od 18 do 16 bieżącego miesiąca będzie w Hamburgu i w Wilhelmsburgu pod Hamburgiem, następnie aż do 25 b. m. w Hanoweru, a od 25 do 29 b. m. Hildesheim i Ruthe bei Scharstett.

Na Węgrzech trwa walka o prawa kulturkampowe. Sejm węgierski ciągle tem zajęte. Minister oświaty, wielki kulturnik, starał się udowodnić, że w prawach nie ma nic złego, a zmarły prymas (pierwszy biskup) Węgier sam z własnej woli wydał różne rozporządzenia w sprawie chrztów dzieci z mieszanych małżeństw, które się zgadzają z tem, co rząd teraz chce. Lecz jeden z księży biskupów, należących do wyższego sejmku, zaprzeczył temu. Wyższy sejm nazywa się tam izba magnatów, a ma to samo zadanie, co izba panów u nas. Wszelkie prawa idą z niższego do wyższego sejmku i dopiero, skoro oba sejmy na nie się zgodzą, stają się prawami. Węgierska izba magnatów składa się w większej części z takich, którzy są szczerymi katolikami, a przeto choćby niższy sejm prawa przyjął, to wyższy nie przystanie na nie.

Rzym. Bardzo piękne podarki ofiarowały Ojcu św. Siostry stowarzyszenia niustającej adoracji, bo różne szaty i sprzęty kościelne, jak ornaty, stuły, kielichy, alby, lampy, krzyże, monstrancje i t. d. Te podarki pochodzą z wszystkich krajów katolickich całego świata, a są przeznaczone dla misji. Ojciec św. był bardzo rozrzucony tym dowodem miłości do Głowy Kościoła.

Kardynał Zigliara umarł 10 b. m. w 60 roku życia. Był on niezaprzeczenie największym znawcą filozofii i teologii św. Tomasza z Akwinu. Należał do zakonu dominikańskiego i od 12 Maja 1879 był Kardynałem, w ostatnim czasie prefektem Kongregacji Studyów.

Niemieccy pielgrzymi byli przyjmowani 9 go Maja na uroczystej audyencji u Ojca św. Ogólna ich liczba wynosiła przeszło 1000. Ojciec św. ukazał się o godz. 11 1/2. Wnieśli go w nowej lektycie, którą mu dzisiaj rano ofiarowali tajni i honorowi podkomorzy. Kiedy Ojciec św. wysiadał z lektyki, powitano go trzykrotnym okrzykiem, a schola Gregoriana zain-

tonowała hymn. Biskup z Echstätt odczytał adres w języku łacińskim, za co Ojciec św. odpowiedział również po łacinie, polecając stałość i jedność. Wspominał także audyencję katolickiej prasy Niemiec i chwalił tę prasę, mówił o wolności Kościoła i Papieża, zachęcał do nieustannej walki za Kościół, poruszył kwestyę robotniczą i Encyklikę Swoją o kwestyi socyalnej i mówił o wychowaniu młodzieży. W końcu pobłogosławił Ojciec św. pielgrzymów i przypuścił do ucałowania ręki. Posłuchanie trwało dwie godziny. Pięciu kardynałów było obecnych na audyencji.

Sprawa wyborów.

Przeglądać listy wyborcze czyli spis wszystkich uprawnionych do głosowania powinien każdy, który ma prawo do wyborów. Listy będą wydane od 18 Maja do 26 go Maja, a więc od Czwartku przed Ziel. Świątkami do Piątku po Ziel. Świątkach. Każdy niech patrzy, czy zapisany i czy jego krewni, przyjaciele, znajomi też zapisani. Ponieważ urzędy mało mają czasu do spisania wyborców, więc w pośpiechu mogą się omylić i kogo wypuścić w liście. Kto nie jest zapisany, nie może głosować. Każdy, kto 25 lat ukończył i posiada prawa obywatelskie ma prawo głosować. Na wsiach listy wyborcze będą wydane u sołtysów, w miastach na ratuszu. Sołtysi i burmistrzowie muszą ogłosić przed 18 Maja, gdzie i w których godzinach listy przeglądać można. Zachęcamy wyborców, aby jak najliczniej szli się przekonać, czy w listach zapisani.

Na rozdawanie odezw, kartek wyborczych nie potrzeba aż do dnia wyborów (15 Czerwca) pozwolenia policyjnego podług § 43 ustawy procedurowej. Każdemu więc wolno roznosić odezwy, kartki wyborcze po domach, rozdawać je na ulicach, a żaden policyjant, ani żandarm nie ma prawa mu w tem przeszkadzać. Po niemiecku nazywa się to prawo: Gewerbeordnung. Skoro tedy jakiś urzędnik policyjny kogo napastował o rozdawanie kartek, trzeba się zawiadzić § 43 owego prawa. Jakby się upierał, zaraz trzeba skargę na niego posłać do landrata.

Posel Niemodlińsko-Grotkowski, p. Szalera, który na głosowanie nie przybył, bo był chory, każe ogłaszać w gazetach, że gdyby był mógł przybyć, byłby za p. Huene głosował.

Hr. Adelmann, z Wyrtembergii, który za p. Huene głosował, nie zostanie na nowo pozbawiony.

Zdaje się, że prawdopodobnie żaden z owych 12 posłów, którzy się od centrum odłączyli, potem obrany nie zostanie. Z tego można poznać, że katolicki lud w różnych okolicach Niemiec jest też przeciwny cięzarom wojskowym.

Do tego czasu był przy wyborach na Śląsku taki porządek, że powiatowe komitety wyborcze obie rały sobie kandydatów, a potem podawały ich nazwiska głównemu komitetowi we Wrocławiu, niejako do zatwierdzenia. Głównymi osobami w tym wrocławskim komitecie byli pp. hr. Ballestrem i dr. Porsch.

Ponieważ obaj ci panowie postawili się w sprawie wojskowej w przeciwieństwie do przeważnej większości centrum i ponieważ większość wyborców śląskich jest przeciwna wydatkom na wojsko, przeto teraz trudna sprawa z głównym komitetem. Skoro by owi dwaj panowie chcieli dalej rządzić wyborami śląskimi, nie byłoby zgody. Dla tego redakcja „Schl. V. Ztg.” wzięła tę sprawę w ręce i zaprasza mężów zaufania z całego Górnego Śląska do Wrocławia na naradę.

„Katolik” nie chce się temu sprzeciwić, lecz całkiem w porządku to nie jest, albowiem owa gazeta stoi po stronie pp. Ballestrema i tych innych, którzy za wojskowością głosowali.

Podług zdania „Katolika” główne zadanie mają komitety powiatowe, a te powinny się — jeśli w ogóle tego potrzeba — porozumieć właściwie z zarządem byłej frakcyi centrowej w parlamencie, to jest z tymi mężami, którzy wydadzą odezwę partii centrowej do wyborców. Albowiem tam, gdzie ci stoją, jest prawdziwe centrum.

Z obecnego fatalnego położenia zaś wywodząc doświadczenie na przyszłość, sądzi „Katolik”, że byłoby dobrze uformować osobny komitet główny partii centrum na Górny Śląsk, składający się z więcej osób ze wszystkich powiatów. Jakby się to teraz taki komitet przydał! Gdy taki komitet będzie, nie dostanemy się nigdy w takie położenie, jak dzisiejsze, które powstało dla tego, ponieważ 2 ludzi całą sprawą kierowali.

Nie sprzeciwiając się tedy zebraniu Wrocławskiemu, „Katolik” zastrzega sobie prawo uznania lub nieuznania uchwał tegoż zebrania.

Każdy głosuje w miejscu swego zamieszkania lub gdy się w tym czasie właśnie gdzieś indziej przeprowadzi, głosuje tam, gdzie mieszkał przed 18 Maja, to jest przed tym czasem, zanim listy wyborcze ułożone zostały. Czy kto gdzie mieszka rok, czy pół

Opatrzność Boska czuwa!

Powieść hiszpańska z dawnych czasów.

(Ciąg dalszy.)

— Czy ta kobieta nie spełna rozumu? — mówił do siebie Esteban, a potem zaróciwszy się znowu do kobiety rzekł: — Coż was to może obchodzić, dokąd my się udamy? Ot lepiej powiedzcie, dla czego się tak troszczycie o małego Karolca?

— W mieście — odpowiedziała wymijająco kobieta, — do którego pójść zamierzacie, teraz wielka zawierucha, — wszędzie słychać tylko szcęk broni, bo tam przygotowują się do wojny przeciw Maurom. Nie chodźcież do Zamory, radzę wam szczerze; nie zrobicie tam żadnego a żadnego interesu!

Esteban nabierał coraz więcej przekonania, że ta obca kobieta, która w ten sposób do niego przemawiała, chyba na pomieszenie zmysłów cierpiała.

— Niech sobie będzie, jak chce, — rzekł, spoglądając podejrzliwie na Inez, — ja jednakowoż ku Zamorze pociągnę, choćby tam nikogo nie było więcej, jak tylko wojsko. Lepiejbyście spać poszli, niż mi takie rady dawali!

Zbita z tropu i zważona Inez musiała nie z pyśna powracać do izdebki na górze. Przez całą noc nie zmużyła ani oka, wyrzuty sumienia spać jej nie dały. A kiedy porówny ze switem banda komedianów na komendę naczelnika „do Zamory!” ruszyła we-

soła w drogę, odgłos oddalających się kroków zdawał się jej być odgłosem gwoździ do trumny wbijanych, w którą ją żyjącą jeszcze do snu wiecznego ułożono!

XVI.

Linoskoczki w Zamorze.

Stońce doszło najwyższego punktu na firmamencie niebieskim, prawdziwy żar z nieba spadał na spragnioną deszczu ziemię, kiedy Donna Eugenia wraz z zasnęłą Inezą stanęła u wrót miasta Zamory, w którym od niedawna król wraz z dworem zamieszkał. O tym czasie liczne zastępy rycerzy na pięknych rumakach wyjeżdżały i wjeżdżały do miasta, — napróżno jednak szukała Eugenia między nimi swego męża.

Odpocząwszy nieco, udała się wprost do pałacu królewskiego. Rycerz, który z małą garstką żołnierzy przed nim straż trzymał, z hiszpańską uprzejmością odpowiedział na zapytanie o pobyt hrabiego Ferdynanda Olyntosa.

— Miłościwa pani, — rzekł, — hrabia Ferdynand, o którego się pytacie, znajduje się właśnie w zamku u najjaśniejszego króla, któremu oby Pan Bóg dał jak najdłuższe życie! Pan hrabia cieszy się wielkiem poszanowaniem u króla, ale jakoś wcale nie wesoły. Tęsknota za żoną trawi go widocznie.

Pouczona przez niego, weszła Inez wskazanymi drzwiami do pałacu i poprosiła przechodzącego pazia, aby o jej przybyciu doniósł jej mężowi. Poruszony do głębi radosną nowiną, Don Ferdynand zaledwie zdołał postawić na stół złoty puhar, który właśnie w

rękę trzymał; w okamgnieniu znikł z komnaty, a po chwili długi serdeczny uścisk śpiłót dwojga za sobą stęsknionych ludzi. Don Ferdynand nie posiadał się z radości; z sercem przepełnionem radością to żonę, to dziecię przyciskał do swej piersi, nie mogąc się nasycić widokiem drogich sobie osób. Wreszcie, jakby powracał zwycięsko z bohaterkiej wojny, z tryumfem wprowadził żonę do sali i stawiał ją, pełen wyniosłej dumy, przed oblicze króla i królowej. W tej chwili wszystkie cierpienia i katusze zaniknęły w jej pamięci wobec przejmującego ją uczucia niewysłowionej radości, jak kropla czarna w morzu. A uczucie to doszło szczytu, kiedy spoczęła jeszcze w uścisku starego ojca swego, Don Alwara, po którego król był szybko posłał. Czegóż brakło jej jeszcze na ziemi? Na pozór niczego — ale biedna, oszukana niewiasta nie wiedziała, że brak jej syna!

Nowo zdobytym szczęściem ukołysani, odzyskali wszyscy dawne zadowolenie wewnętrzne, a pamięć minionych wypadków zacierala się powoli. Tylko Inez dręczył niepokój i obawa, mianowicie w pierwszym czasie po przybyciu do Zamory, kiedy się lada dzień spodziewała ujrzeć Estebana, ale tenże nie przybywał. Jeden tylko nie zapomniał o zbrodni — Bóg, a Opatrzność Boska czuwała nad tem, aby prędzej czy później zbrodnia została wykryta.

Mały Rodrygo kończył już trzeci rok życia, a z każdym dniem stawał się większym i nieznajmniej złośliwym mimo wszelkich pieczyń i dogadań ze strony Ferdynanda i Eugenie, albo może właśnie dla tego. W najpiękniejsze przybrany szaty zdawał się

roku, czy kilka dni, to wszystko jedno, każdy ma prawo wybierania. Przy wyborach do parlamentu nie zważają na to, czy kto pół roku w jakim miejscu mieszka, tylko przy wyborach do sejmu. A teraz będą wybory do parlamentu.

Rodzice! Uciecie dzieci po polsku czytać i pisać!

Radźmy o sobie!

III

Ponieważ kilku posłów centrowych górnośląskich, którzy za wojskiem głosowali, publicznie oświadczyło, że dalej posłować nie chcą, — inni zaś z przyjaciół planu wojskowego zapewne na kandydatów postawieni nie zostaną, zajdzie przeto potrzeba obejrzeć się za innymi posłami na Górnym Śląsku.

Co do tej sprawy „Katolik” podał już zasady, które za słuszne uznane zostały i przeciw którym nikt nie wystąpił. Oto są:

„Skoro który z posłów centrowych górnośląskich ustąpi lub umrze, natenczas przy następcy jego należy się kierować następującymi zasadami: 1) kandydat musi być wzorowym katolikiem, 2) kandydat musi należeć do centrum, 3) kandydat musi umieć po polsku, jeżeli chce być wybrany w okręgu z przeważającą ludnością polską.”

W 4 okręgach wyborczych Górnego Śląska przyjdzie do tego, że nowych kandydatów postawić będzie potrzeba, a mianowicie w Opolskim, Prudnickim, Raciborskim i Pszczyńsko-Rybnickim. Z wyjątkiem powiatu Prudnickiego, gdzie ludność mieszaną, w 3 innych okręgach mieszka ludność polska w przeważającej liczbie. W tych trzech okręgach tedy kandydaci na posłów powinni być ustanowieni wedle powyższych zasad.

Ponieważ zaś przy tych wyborach chodzi mianowicie o sprawę wojskową, przeto kandydat nowy musi też być takim, który podziela zdanie tych posłów, eo przeciw ciężarom wojskowym głosowali.

Nad tym punktem należy się też jeszcze dobrze zastanowić, albowiem nieprzyjaciele nasi gotowi nam zarzucać, że godzimy na upadek państwa niemieckiego, gdy wybieramy posłów, którzy na milionowe wydatki na wojsko nie przystaną.

Tymczasem tak nie jest. Posłowie głosowali przeciw wojsku z dwóch przyczyn: 1) dla tego, ponieważ nie nabyli przekonania, że dla dobra cesarstwa niemieckiego więcej wojska potrzeba, i 2) dla tego, że wydatki na wojsko spadłyby przede wszystkim na lud w postaci podatku za piwo i gorzałkę.

To jest wskazówka, czego my możemy żądać od naszych kandydatów. A więc 1) aby nie przystali na niepotrzebne powiększanie wojska i 2) aby nie przystali na to, żeby główny ciężar wydatków wojskowych na lud biedny spadł.

Lecz mówią jedni: A jak będzie wojna? Na to powiadamy: „W razie wojny sprawa się zmienia. Wtedy wszyscy chcemy ponieść ofiary, bo wojna wszystkich nas zniszczyć może.”

Najgłówniejsza rzecz w tem, aby wyborcze komitety powiatowe zastosowały się do ducha i życzeń wyborców. Niech więc każdy wyborca żywego ducha wyraźnie wypowiada swoje zdanie, niech pisze do „Katolika”, niech Przew. Księtom powiada, co lud myśli. Byłoby rzeczą pożyteczną, aby zebrania wyborcze się odbyły, na które powinien też przybyć sam kandydat. Na zebraniach w powiatach z polską ludnością powinna mowa polska być na pierwszym planie. Na zebraniach, na które i Niemcy katolicy przyjdą, niech też będzie mowa niemiecka dla

nie cieszyć ze swego otoczenia, nie lgnął jakoś do swych — mniemanych — rodziców, lecz do Inezy, do której stawał się z każdym dniem podobniejszym co do ciała i duszy.

Pewnego dnia obchodzono na zamku królewskim świetną uroczystość. Całe miasto tętniało życiem, po ulicach i rynkach rozbrzmiewały śpiewy, muzyka, okrzyki weselności. W owej chwili nie pamiętał nikt krwawego, zaciętego boju z maurytańskimi najezdcami, szable rdzewiały w skórzanych pochwach. Dnia tego po południu zebrali się w bliskości pałacu królewskiego tłumy ludu, aby się przypatrzeć karkołomnym sztukom linoskoczka, bo widok taki był naówczas wcale rzadki. Wyssoko po nad głowami zbitego tłumy ciekawych zaciągnięto linę, której jeden koniec przytwierdzono u szczytu jednego z pobliskich domów, podczas gdy drugi koniec wbito silnie w ziemię, prawie tuż pod balkonem królewskiego zamku, w którym król wśród licznej orszaki i licznej zastępy gości obojej płci, — między nimi byli także Ferdynand i Eugenia, — właśnie był zasiadł do uczty. Inez z chłopczykiem znajdowała się w osobnej izdebce. Słyszając rozlegający się w powietrzu szmer głosów ludzkich i krzyki zaciekawionej gawiedzi, zapytała się wbiegającej przypadkiem do izdebki jej dziewczyny służebnej, co było powodem hałaśliwego zebrania ludu w bliskości siedziby królewskiej. Zaledwie atoli dowiedziała się, co się działo na dworze, Inez zadrżała i zbladła, i jakby chcąc uniknąć straszego widoku, ukryła twarz w obu dłoniach. Ów linoskoczek — tak pomyślała w tej chwili — to nikt inny, jeno Esteban.

niech, lecz niech nie będzie nigdzie tak, aby 2 godziny prawić po niemiecku, a ćwierć godziny po polsku, choć Polaków znacznie więcej, niż Niemców. Wiarusy niech się dopominają wszędzie i zawsze równouprawnienia dla mowy polskiej!

Wiadomości z całego świata

Niemcy. (W Afryce a u nas!) W niemieckich koloniach w Afryce ogłaszano dotąd rozporządzenia urzędowe w niemieckim języku, co nie miało żadnego skutku, bo tamtejsi ludzie po niemiecku nie potrafili. Rząd niemiecki nakazał teraz, aby wszelkie rozporządzenia wydawać w języku ojczystym tamtejszych ludzi. To mądrze i dobrze byłoby, gdyby wszelkie urzędy u nas też dla polskiej mowy przynajmniej tyle względu miały, co dla mowy afrykańskich ludów.

Z Rosji słychać znowu o wydalaniu żydów, mianowicie z gubernii Jekaterynosławskiej. Ażby zrozumieć powód tych wydań, trzeba nasamprzód wiedzieć, że w samej Rosji, a więc z wyjątkiem prawie wszystkich części, które należały do dawnej Polski, jest prawo, zakazujące żydom osiedlać się na wsiach, a pozwalające na osiedlanie się w miastach tylko w przepisanej, ograniczonej liczbie. Z czasem, mianowicie za pomocą przekupstwa, przeniosło się wielu żydów bez osobnego pozwolenia do Rosji i oto tych teraz tedy i owedy z rosyjskich gubernii wydają. To też tłumaczy, dla czego w Polsce jest tyle żydów. Gdyby było im wolno przenieść się w głąb Rosji, większa część byłaby z pewnością już tam osiadła. Dodać należy, że wypędzonym z Rosji żydom wolno się znowu w Królestwie Polskiem osiedlać.

— Car przeznaczył z własnej kieszeni 100 tysięcy rubli na rzecz ludności w guberniach, dotkniętych klęską głodową i cholerą w roku ubiegłym.

Anglia. Pierwszy burmistrz Londynu, jak wiadomo, katolik, wznosił podczas uczty na cześć arcybiskupa Vaughana toast za Ojca św. i królowę angielską, w którym jako katolik nieomieszał przedstawić dobitnie znaczenia Papieża. Przeciwno mowie jego, która się Anglikom, katolikom nie bardzo sprzyjała, wcale nie podobała, podano dwie petycje zapożyczone w liczne podpisy do sądu administracyjnego, które też przyjęto. Na to oświadczył burmistrz (po angielsku lordmayor), że nie myślał ubliżyć królowej, gdyż co innego włada duchowa Ojca św., a co innego potęga królowej angielskiej.

— Obecnie obraduje izba gmin (sejm krajowy) nad osobnymi paragrafami prawa o samorządzie Irlandyi. Stronnictwa przeciwne prawu temu przeszkadzają, jak mogą, i przewlekają sprawę pod rozmaitymi pozorami, a nawet wprost żądają, aby obrady odroczone na później, jak mówią, dla tego, aby się lepiej przygotować do odpowiedzi na zdanie rządu. Wniosek ten jednakowoż przepadł.

— W tejże izbie gmin obradowano także nad wnioskiem, żądającym, aby kościół w Szkocyi był uwolniony z pod władzy państwowej. Szkocya, jak wiadomo, jest jednym z tych trzech państw, niegdyś wolnych i samostyjnych, z których się dzisiejsze królestwo angielskie składa. Wniosek ten, za którym sam rząd głosował, przyjęto 246 głosami przeciwko 180.

— Robotnik Townsend, który to strzelał do pierwszego ministra Gladstona, jak naszym Czytelnikom wiadomo, został stawiony przed sąd przysięgłych.

Włochy. W izbie posłów odpowiadał 9 bm. prezes ministrów Giolitti (czyta się Dżiolitti) na zarzut, jakie mu poczyniono, ponieważ przed uroczystością srebrnego wesela królewskiej pary, jak i przed

Serce jej cierpiało męki piekielne; obawa, że Esteban może zdrzeć z jej twarzy maskę uczciwości, za którą tak długo się kryła, i zniweczyć tak dobrze obmyślany zamiar wywierania własnego syna na wielkiego człowieka, opływającego w dostatki, przejęła ją całą siłą i przytłumiła w duszy jej każde inne uczucie. Byłaby najchętniej zaraz uciekła, ale dokąd się tu udać, aby jej nie znaleźli? Ubezważniona strachem oczekiwała w niemej rozpacz sędzi Bożego.

Wtem jeden z komedyantów Estebana zatrąbił na rogu, dając przez to znak, że się przedstawienie niebawem rozpocznie.

Król, będąc w nader wesołym usposobieniu, podniósł się z siedzenia, podał rękę swej żonie i wezwał obecnych, aby za jego śladem udali się na balkon i przyrzekli się dla rozmaitości sztukom linoskoczka w braku lepszej zabawy. Z balkonu był widok znakomity, ztamtąd można było dojrzeć każde poruszenie, każdy skok śmiały komedyantów.

Nasamprzód wystąpiło kilku początkujących, ale żaden z nich nie zdołał pozyskać sobie żywszej pochwały wśród publiczności. Każdy spodziewał się czegoś nadzwyczajnego, niewidzianego, bo jeszcze naczelnik towarzystwa, Esteban, dotąd się nie ukazał. Wreszcie dano podwójny znak rogami, wszystkich oczy skierowały się na męczący, który się w tej chwili wysunął z zasłony, niosąc na rękę chłopczyka, trzy lata starego. Chłopczyk ten, którego miła twarzyczka jednała sobie wszystkich serca, spojrzał po cisnącej się w około publiczności, a potem uderzony blaskiem szat i klejnotów królewskiej pary i ich dostojnych go-

dniem 1-go Maja bardzo wielu ludzi uwieźć kazał. Tłumaczył on się tem, że poprzednie kilkorazowe eksplozyje dynamitowe w Rzymie wywołały wielkie zaniepokojenie i że już wówczas przyrzekł rząd, iż będzie się starał zapobiedz dalszym zaburzeniom. Niech będzie, jak chce, w każdym razie zaufanie rządu do ludu musi być kiepskie, że bez bliższego powodu każe tylu ludzi więzić: ze strony ludu też zapewne nie ma większego zaufania do rządu.

Hiszpania. Ze względu na nietęgi stan majątkowy państwa, rzekła się królowa regentka raz na zawsze 4 1/4 miliona marek z dochodu rocznego na korzyść państwa.

— W bliskości izby deputowanych znaleziono w Piątek bombę z lontem zagasłym. Sprawcy zamachu dotąd nie wysłędzono.

Rumunia została w bieżącym roku nawiedzona niebywałymi powodziami. W wielu miejscach ruch kolejowy zupełnie zerwany, mosty nad rzekami poprzerywane, całe wsie pozalewane. Bydła i koni potonęło bardzo wiele, również z ludzi utraciło wielu życie. Szkody ogromne, a bieda i zamieszanie straszne.

Ameryka. Prezydent Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki podpisał ostatecznie ugodę z carem rosyjskim, na mocy której będzie Ameryka Rosji i Rosja Ameryce wydawała zwykłych zbrodniarzy. Czy prezydent przytem uwzględnił protest Polaków, zamieszkujących w Ameryce, przeciw ugodzie, o którym swego czasu pisaliśmy, nie wiadomo.

Wiadomości bliższe i dalsze.

Bytom. Z dniem 8 Maja rozpoczął urząd katastrów naoczny przegląd domostw w okręgu miasta Bytomia, a to w celu nowego oszacowania podatkowego. Zwraca się uwagę na to, że tak właściciele, jak w ogóle wszyscy mieszkańcy są zobowiązani pozwolić kontrolerowi katastrów wejść do wszelkich budynków.

— Z powodu mających się odbyć ćwiczeń wojskowych przypominamy, iż każdy rezerwista lub landwerzysta ma prawo do zapomogi na czas ćwiczeń. Prawo to upada, skoro kto w pierwszych czterech tygodniach po ćwiczeniach nie zgłosi się po zapomogę do swego urzędu gminnego; zapomogę otrzyma się dla żony i każdego dziecka niżej lat 15, a także dla starszych dzieci, rodziców i rodzeństwa, jeżeli zaciągnięty na ćwiczenia jest tylko jedynym ich żywicielem. Zapomoga wynosi 30 procent dziennego zarobku przeciętnego robotnika (prawie 1/6) dla żony i 1/10 część dla każdej innej osoby uprawnionej do zapomogi.

— Zeszłego tygodnia spadł tu z rusztowania przy pracy pewien malarz, i to nieszczęśliwym sposobem na głowę. Odwieziono go do lazaretu, gdzie się dotąd znajduje.

— Pewien robotnik, nazwiskiem Pośpiech, poszedł, jak to był zwykł zawsze czynić, o godz. 7 rano w Piątek na kawę do kobiety pewnej na ulicy Szpitalnej. Wtem, zaledwie wypił pół szklanki, padł nieżywy na ziemię. Śledztwo wykaże, czy powodem nagłej śmierci było porażenie paraliżem, czy też co innego.

— Suma z podatku dochodowego w obwodzie regencyi Opolskiej na rok 1893/94 wynosi 3 miliony 504 tysiące 742 marki. Od dochodu wynoszącego mniej niż 3000 marek rocznie wynoszą podatki 1 milion 26 tysięcy 641 m. Suma podatku, jaki w roku 1892/93 zapłacono w tym obwodzie, była o 178 tysięcy 866 m. mniejsza niż suma podatku w roku poprzednim czyli, że stan majątkowy się pogorszył.

— Przed sądem tutejszym toczył się w Poniedziałek i Wtorek proces przeciwko kupcowi E. Grzy-

ści, zwrócił oczy swe na balkon, a anioł niebieski skierował wzrok jego szczególnie na jedną osobę wśród licznej gromady podobnych jej osób — na matkę!

— Co to za piękny chłopczyk!

— Biedne dzieci! — tak podziwiano go i litowano się nad nim, ponieważ już tak młodo narażał swe życie dla zabawy drugich.

Najwięcej litowały się nad biednym dzieckiem królowa i matka jego Eugenia, ta ostatnia już dla tego, że upatrywała w niem uderzające podobieństwo do swego synka. Uczuwała ona miłość matczyną do dziecięcia głębiej, niż którakolwiek z obecnych widowisk kobiet, bo sama dla dziecięcia swego cierpiała męki i katusze; wystawiała sobie zatem, że i matce owego dziecięcia musi boleć serce, kiedy je widzi wystawione na niebezpieczeństwo życia. A chłopiec patrzył tak dziwnie, jak gdyby chciał powiedzieć do litującej się nad nim w sercu kobiety:

— Biedna, oszukana matczko moja! Oto jam syn twój, — ale ty nie poznajesz we mnie syna!

— Boże mój! — odezwała się po kilku chwilach ogólnej ciszy królowa do Eugении, zauważywszy, że Esteban z dzieckiem na rękę zamierzał liną podejść do szczytu domu, — ten zuchwalec nie odważy się chyba zabierać ze sobą tego aniołka? Chyba byłby waryatem lub zbrodniarzem! Czy nie można go od tego powstrzymać!

Esteban tymczasem już dążył po linie ku górze, dzierżąc w swych ku niebu wyciągniętych dłoniach drżące dziecko, wciąż zapięzione w swą na balkonie siedzącą matkę.

(Dalszy ciąg nastąpi).

wotzowi z Katowic o przywłaszczenie sobie listu zawierającego dwadzieścia tysięcy marek w 1000-markówkach, o czym już swego czasu donosiliśmy. Proces to nielada, bo aż 62 świadków stanęło na sądzie. Początkowo miano w podejrzeniu posłańca Morawę, któremu ów list zaginął, ale go sąd uznał niewinnym. Okolicznością obciążającą dla oskarżonego było to, że dziewczyna służebna w domu Grzywotza znalazła pod schodami schowane 9000 marek, do których się Grzywotz przyznał. Ostatecznie sąd skazał go na 2 lata więzienia i utratę praw honorowych przez takiż czas.

— W sprawie stwierdzenia słuszności zarzutów poczynionych przeciw planowi wybudowania kolei pierwszorzędnej z Chebzia do Karbu odnośnie od Borsigwerku do Bytomia, zostały wyznaczone dwa terminy: 15 bm. o godz. 9^{1/2} w Karbie i 16 bm. o godz. 9^{1/2} w Karbie i 16 bm. o godz. 10 w Rudzie.

— Jarmarki na wełnę odbędą się tego roku w Strzelinie 26 Maja, w Świdnicy 8 Czerwca, we Wrocławiu 9 i 10 Czerwca.

— Kalendarz subhastacyjny. Na sądzie okręgowym: w Bytomiu 19 bm. o godzinie 9 posiadłość chałupnika Pawła Kowalskiego z Rokitnicy, 87 a. 80 kw. m.; — w Raciborzu 1) 16 bm. o godz. 9 posiadłość F. Kretka z Krzanowic, 12 a. 57 kw. m.; — 2) 20 bm. o godz. 9 cztery w Nędzy i Babicach położone posiadłości owdowiłej Józefy Hoji, 9 h. 8 a. 80 kw. m.; — w Koźlu 16 bm. o godz. 9 posiadłość Andrzeja Marka z Przewoza 4 h. 61 a. 80 kw. m.; — w Gliwicach 18 bm. o godz. 9 posiadłość chałupnika Bartka Kowalskiego z Leboszowic, 1 h. 43 a. 55 kw. m.; — w Kluczborku 19 bm. o godz. 9 3 w Wierzchach i Kuźnicy położone posiadł. kowala J. Hanusy, razem 1 h. 35 a. 40 kw. m.; — w Lublińcu 18 bm. o godz. 8^{1/2} dwie posiadłości w Strzebinie i Paarach położone posiadłości Mikołaja Katrynioka, 1 h. 60 a. 50 kw. m.; — w W. Strzelcach 19 bm. o godz. 9 dwie posiadłości Piotra Jokla z Siewkowic, 88 a. 80 kw. m.

Czarnylas. W bliskości nadleśnictwa zajął się las 11 Maja po południu i w krótko stanęła cała przestrzeń od posiadłości Marka aż do nadleśnictwa w płomieniach. Aż do wieczora trwał pożar mimo wszelkich zabiegów i starań straży ogniowych i licznie zebranej publiczności, mianowicie młodzieży, która uzbrojona w kije i różgi, tłumiła ogień, jak mogła.

Orzegów. Przez miesiąc Maj odbywa się w kaplicy co dzień nabożeństwo majowe, na które ludzie licznie przybywają. Tylko młodzieńcy się ociągają, chociaż obecnie w czasach tak srodze przez niewiarę i szerszące się zepsucie obyczajów zagrożonych mieliby tem więcej Pana Boga o oświecenie prosić.

Niem. Plekary. Osobna gmina ma być utworzona z pewnych części Niemieckich Piekar, obwodu dóbr Brzezowie i Górecka, gminy Rozbarskiej i obwodu miasta Bytomia. W tym celu wyznaczył lantrat termin na Sobotę 27 bm. po południu o godz. 3 u p. Wodarka w Szarleju.

— Sąd berliński skazał redaktora gazety socjalistycznej polskiej na 100 m. kary za obrazę Przew. ks. komisarza Nerlicha.

Biskupice. W miesiącu Czerwcu pójdzie na święto 66. Piotra i Pawła procesya do Matki Boskiej Częstochowskiej. Przewodnicy Tomasz Widera i Wojciech Gotthsel zapraszają parafian z Biskupic i okolicy.

W Laurahuty obchodziliśmy wczoraj uroczyste święto św. Floryana. Czas był bardzo nieprzyjemny, bo był deszcz śnieg i błoto, dla tego też zdziwił się inspektor, przyszedłszy po nas z chorągwią i muzyką, że nas tak mało było. Za to kościół był tak pełny robotników, że jednego z nich musiano wyprowadzić, bo mu się źle zrobiło od ścisku. Muzykanci kościelni sprawili sobie jednokową obłecz. — Na hotelu przy szybie Ficinus znaleziono w Poniedziałek tak spalonego mężczyznę, że mu głowa jeno na kości karaku wisiała. Policja z Laurahuty postarała się o ułożenie do snu wiecznego biedaka. — We Wtorek złapano dwóch czy trzech chłopaków szkolnych na kradzieży węgla, których wachmistrz popisał do kary.

Gliwice. Niedawno temu przyłapano tu chłopca 15-letniego, z Galicyi rodem, który mimo swego młodego wieku daleką zrobił podróż. Po śmierci ojca postanowił on opuścić ojczyznę i udać się do Ameryki, gdzie podobno ma mieć wielu krewnych, podawał matka z resztą rodzeństwa zaledwie zdłżała się wyżywić. Piechotą puścił się przez całe Niemcy o chłodzie i głodzie do Hamburga, a potem do Bremeny, ale ani tu ani tam nie udało mu się dostać pokryjomy na okręt, jako to zamierzał. Widząc bezskuteczność wyprawy i zmuszony przez policję, udał się również piechotą z powrotem ku domowi i doszedł aż do Gliwic. Kilka litościwych osób zmiłowało się tu nad biedakiem i wyprawiło go koleją do domu.

— Magistrat Gliwicki postanowił zaopatrzyć miasto w wodę z Szobiszowic, — ale pytanie, co na to powiedzą deputowani gminy i wydział obwodowy.

— Z dniem 11 Maja br. został zniesiony nakaz wiązania psów w tutejszem mieście.

Gliwice. Z dniem 11 Maja br. został zniesiony nakaz wiązania psów w tutejszem mieście.

W Zaolśzowie pod Pyskowicami wybuchnął pożar w nocy na 10 b. m. i zniszczył do szczytu dwie stodoły.

Tworóg. Ogień, o którym swego czasu w nr. 52 donosiliśmy, nie wybuchnął w gościnie Gerstla, lecz w gospodarstwie Baska, a dziecko nie spaliło się przytem żadne.

W Jeżewie w powiecie Lublinieckim zgorzał 8 go bm. dom właściciela młyna Szczesnego wraz z chlewami.

Kandzierzyn. We Wtorek 9 Maja przybył do nas ostatecznie oczekiwany już długo duszpasterz, wielb. ks. kuratus Rychel z Międzyborza. Cały kościół jak i najbliższe otoczenie było przybrane uroczystości, jak się to na przywitanie takiego gościa przystoi. Mieszkańcy gminy prawie bez wyjątku wszyscy, zarząd gminy, towarzystwo wojskie i dziewczęta w bieli, oczekiwali przy krzyżu na drodze do Starego Koźła przybycia nowego duszpasterza i ztamtąd poprowadzili go do kościoła, gdzie wielbny ksiądz za przyjęcie serdecznie podziękował. Wprowadzenia w nowy urząd dokonał przewielebny ks. dziekan Münzer ze Starego Koźła.

W Patece w powiecie Lublinieckim zaskoczyła 18-letniego robotnika Piotra Małyskę, zatrudnionego w cegielni księcia Radolińskiego, straszna śmierć zeszłego tygodnia. Kiedy próbował wydobyć kamyczek z prasy, dostał się tak nieszczęśliwie ręką w maszynę, że mu całą lewą rękę i piersi zgniotła. Odwieziono go do lazaretu w Lublińcu, ale jeszcze wśród drogi skonał.

Byczyna. W miejsce jarmarku na bydło, który się miał odbyć 1 go Maja, wyznaczono inny na 18 go Maja br.

Z Wiel. Kamienia, pow. Wielko-Strzelecki. Dziś, 11-go Maja, w sam dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, przystępowały nasze dziatki do pierwszej Komunii św. w liczbie 150, przygotowane przez Przewiel. ks. fundatystę Theinerta. Nauka była im wszystkim udzielana po polsku, oprócz 5 czy 7 dziatek, które się po niemiecku uczyły, choć ich ojcowie są sami Polacy. Rano zgromadziły się dziatki we szkole, o godz. 9^{1/2} wyszliśmy z kościoła w procesyi z krzyżem i chorągwiemi aż do szkoły, śpiewając pieśni do Matki Boskiej: O Maryja moja radość. Nauczyciele z parafii pomagali do zachowania porządku. Wracając do kościoła śpiewaliśmy: „Kto się w opiekę”. w kościele śpiewali nauczyciele hymn: „Przybądź Duchu Stworzycielu” po łacinie. Potem było wielkie nabożeństwo, a po ewangelii miał Przew. ks. fundatysta krótką, ale wzruszającą do dziatek przemowę; dziękował także pp. nauczycielom i rodzicom i tym, którzy, się do tej uroczystości przyczynili, za wszystkie ich trudy. W czasie Komunii św. kapłańskiej przystąpiły też i dziatki do Komunii św. z gorącymi świecami w rękę. Chociaż dzieci nasze wszystkie polskie oprócz tych wyżej wymienionych, które też po polsku mówią, nie mogli się pp. nauczyciele na chórze obejść bez niemieckiej pieśni, kiedy my zawsze śpiewamy po polsku. Po Komunii św. odprawił Przew. ks. fundatysta stosowne modlitwy na intencję Ojca św. dla dostąpienia odpustu zupełnego, a po zakończeniu nabożeństwa było „Te Deum”. Potem dziatki zgromadziły się znowu we szkole i tam im rozdano podarunki na pamiątkę Komunii św. My parafianie dziękujemy serdecznie Przew. ks. fundatystę za jego trudy i prosimy Pana Boga, aby mu je wynagrodził po śmierci koroną żywota wiecznego, a dalej pp. nauczycielom i sołtysom, którzy się o cały porządek starali, składamy staropolskie: Bóg zapłać!

Pławniowice. (Spóźnione). U nas był taki zwyczaj już od starodawnych lat, że każdego roku na święta wielkanocne chodzono z procesją z Pławniowic do parafialnego kościoła w Rudnie. Jak ostatnie święta wielkanocne przyszedł, to się z nas każdy radował na tę procesję, a tymczasem tego roku procesyi nie było. Dla czego, nie wiem, ale jeżeli w ogóle sprawę tę poruszę, to tylko dla tego, aby na przyszły raz o procesyi pamiętano, a nie zarzucano pięknego zwyczaju.

Krzyżowice. Kiedy Najprzewiel. ks. biskup przyjechał ze Żor do Krzyżowic, przyjęto go jak najwspanialej. 21 jeźdźców przybranych w różnobarwne szarfy, wyjechało na granicę naszej wioski i przeprowadzili go aż ku kościołowi do bramy tryumfalnej, gdzie byli zebrani wszyscy parafianie i 12 księży z okolicy. Następnie wprowadzono go z muzyką do kościoła a z niego na farę. Wieczorem zrobili dziatki szkolne małą iluminację przy muzyce i śpiewie, lecz niemieckim. Ks. biskup odjechał we Wtorek po południu. Warszawianom należy się także pochwała, bo i oni wystawili bramy i konno wyjechali na granicę naprzeciw dostojnemu gościowi, choć Najprzewiel. ks. biskup nie zatrzymał się wcale w Warszawicach.

Opole. Według ogłoszenia prezidenta regencyjnego odbędą się w ciągu lata zebrania celem wykładów i pouczenia o sprawach gospodarskich w następujących powiatach: w Bytomskim, Opolskim, Kozielskim, W. Strzeleckim, Toszecko-Gliwickim, Lublinieckim, Katowickim, Tarnowskim, Zabrskim, Pszczyńskim, Rybnickim, Raciborskim, Oleskim, Kluczborskim i tej części powiatu Prudnickiego, którą zamieszkuje ludność polska. Wykłady takie będą miewali dyrektor szkoły rolniczej w Opolu, p. Wodarz, i nauczyciel gospodarczy, p. Arendt.

Geszczycze. W obecności p. inspektora szkolnego i całej gminy poświęcił 9-go bm. Przew. ks. dziekan z Rachowic szkołę. W pięknej swej mowie podniósł zasługi p. nauczyciela, którego szkolarze z całej para-

fii najlepiej do katechizmu przygotowani byli. Cała wioska składa mu za trudy jego serdeczne „Bóg zapłać!”

Borutyń w powiecie Raciborskim. Ospa rzeczywista i tak zwana owcza rozpanoszyła się tu dość znacznie. 34 osoby zachorowały na ospę owczą, 6 na ospę rzeczywistą, a oprócz tego zachorowało jeszcze 25 osób na ospice (mozgry).

Sprawy towarzystw, zebrania i t. p.

Bytom. W Czwartek 18 bm. odbędzie się posiedzenie zwyczajne tutejszego Towarzystwa Górnośl. Przemysłowców wieczorem punktualnie o godzinie 8 na sali p. Maisego. Goście mile widziani, lecz muszą być przez członków przed rozpoczęciem zebrania przedstawieni.

Królewska Huta. Posiedzenie Towarzystwa Chrześcijańskich Przemysłowców odbędzie się w Czwartek dnia 18 Maja o godzinie 7-mej u p. Klichowskiego przy ul. Lazareckiej nr. 7 (Lazarethstrasse). Członków uprasza się, aby się jaknajliczniej stawili na toż posiedzenie, będą bowiem statuta członkom rozdawane. Goście mile widziani, lecz muszą przed posiedzeniem zarządowi być przedstawieni.

Katowice. Towarzystwo przemysłowców górnośląskich z Katowic i okolicy, założone 3 go Lipca rp. obchodzi 9 go Lipca br. pierwszą rocznicę. Program, który później podamy, będzie nadzwyczaj urozmaicony. Koncert przez p. Raachdorfa będzie się składał z sztuk polskich i będzie przeplatany deklamacyami, grą towarzyską itp. Członków liczy towarzystwo dotychczas przeszło 100. Założono też w gronie towarzystwa koło śpiewackie, takie jak n. p. w Opolu. Nie jest to towarzystwo odrębne, bo z łona towarzystwa wybiera się członków talentem do śpiewu obdarzonych. Zarząd prosi o jak najliczniejsze przybycie na próby śpiewu, aby się pierwsza rocznica świetnie udała.

Nadesłano.

Szanownym członkom Związku Chrześcijańskiego z Laurahuty i okolicy donoszę uprzejmie, że scena teatralna, którąśmy sprawili, od 2 lat znajduje się w mgle. Penlewał miejsce, przez tę scenę zajęte w mym domu, koniecznie mi jest do domowych spraw potrzebne, przeto nie mogę jej dłużej u siebie mieć jak do 15-go Maja. Ktoby z członków chciał się sceną tą zająć, niechaj się do rychlej do mnie po nią zgłosi. WALENTY MAŃKA.

Zachodnio-niemiecki akcyjny bank zabezpieczenia w Essen zdawał na dnio 1 Maja sprawozdanie z czynności, dochodów i rozchodów za rok ubiegły. Zestawienie zysków i wydatków jest i w tym roku bardzo korzystnem, chociaż nie tak, jak w przeszłym roku, już dla tego, iż w ubiegłym roku szasło 525 wypadków ognia więcej, co wymagało przeszło 102 tysięcy marek więcej. Natomiast stan pierwszego kwartału br. jest daleko korzystniejszym niż lat poprzednich. Dywidendy płać bank 4 od stu, a więc 24 marek od akcyi.

Pocztą Redakcyi.

B. w Hajd. Jeśli najwyższy sąd berliński (reichsversicherungsamt) to sprawę już rozstrzygnął, to wyższej apelacyi nie ma. Trzeba czekać z pół roku i dawać baczenie, czy się stan zdrowia z powodu okaleczenia pogorszy. Jeśli to nastąpi, można na nowo zacząć starania podług § 65 prawa względem okaleczonych.

T. S. Sz. Podług § 9 prawa o polow. z 7 Marca 1850 władza gminna (gemeindebehörde) zastępuje właścicieli gruntów. Podług naszego zdania ławnicy też powinni mieć przy tem głos, bo prawo mówi, że ławnicy mają sołtysowi pomagać w sprawach gminnych i zastępować go, gdy ma przeszkodę obowiązki swoje wypełniać. Lecz skoro sołtys spórny, trudno go zmusić, bo odnośny paragraf prawa można i tak i owak sobie tłómaczyć.

L. e Wielkiego Kamienia. Listów bez podpisu nie uwzględniamy nigdy!

Do Wielkiego Kamienia. Trzeba ją oddać sołtysowi, a ten wyda poświadczenie, jako się oddało kartę kwitową i ile w niej było wlepionych marek zabezpieczenia.

Do Tworogu. Z wyjątkiem tego, co w drisiejszym numerze prostujemy, jest reszta prawdą, jak nas zapewniano.

A. M. s. J. Schreiber's weltberühmte Fleckseife, Berlin W. Potsdamer-Str. 69.

Do Szomb. Koresp. nie mogliśmy umieścić, gdyż „Kato-lik” już był pod prasą.

Do Brzez. Skoro miano nie podpisane, redakcyi listka nie umieścić. Zresztą ta sprawa mało kogo obchodzi; do gazetki się nie zda.

Z Orazcy uprasza nas p. Konst. Spallek, abyśmy mu poświadczyli, że on korespondencyi w Nr. 54 nie pisał, co niniejszem czynimy, stwierdzając, że p. S. nie jest autorem owej korespondencyi.

Wrocławskie ceny targowe.

Płacono za 100 kilogramów czyli 200 funtów.

	m. fn.	m. fn.
Pszonica biała	do 13 20	do 15 70
” szłta	13 10	15 60
Żyto	12 90	14 20
Jęczmień	11 60	15 10
Owies	12 90	14 70
Groch	12 00	16 00
Pszenna mąka wyborowa brutto	24 00	24 50
” na bułki	22 25	22 75
Rżana lepsza	21 75	22 25
Śloma 600 kilogr. (kopa)	28 00	30 00
Ziemiaki za centnar	1 30	1 40
Siano za 50 klg. czyli 100 funtów	3 50	4 00
Masło za funt	1 30	1 35
Jaj kopa	2 40	2 60

Kurs pieniężny.

Za francuski frank płać:	0,80 mrk.
Za guldena płać:	1,65 mrk.
Za rubla płać:	2,12 mrk.
Za spirytus białego miesiaca	55,51 mrk.

Za ogłoszenia nie bierze redakcyi żadnej odpowiedzialności.

Zachodnio-niemiecki akcyjny bank zabezpieczenia w Essen.
(Zabezpieczenie od ognia).
Stan interesu banku wynika z niżej podanego wypisu ze zaminicela rachunku z roku 1892: (H. 42849)
Zabezpieczenia w mosy będące na koncu r. 1892 M. 1 335 002 387. —
Kapitał pierwotny „ „ 6 000 000 —
Premie, należności i urok w roku 1892 „ 2 180 452. 31
Rezerwyowe premie i kapitał „ 2 175 401. 53
Towarzystwo zabezpiecza budynki, sprzęty domowe, towary, maszyny i maszyn, jako też sprzęty rolnicze od szkód poniesionych przez pożar, plenię i eksplozję.
Do pośrednictwa zabezpieczeń polecają się:
kupiec Ernest Javoraki w Bytomiu G. Sz.,
restaurator Ernest Ortenberger w Królewskiej Hucie.
Inspektor gospodarczy p. W. Müller w Tarnowskich Górach,
kupiec E. Scholtz w Wierku (Antoniesbütte),
sejmistrz E. Rülke w Katowicach,
mistrz krawiecki N. Kleemann w Katowicach,
Juliusz Schalscha w Gliwicach,
Józef Benthner w Gliwicach,
kupiec Ryszard Teide w Baborowie,
J. Kallus w Raabornu.
H. Bachner we firmie Fröhlich w Górnych Hajdukach,
handlarz drzewa Maks Böhm w Rudzkiem,
kupiec Karol Janesch w Głęboczach,
Emil Gurama w Opolu,
fryzjer C. M. Dekupil w Kozlu G. Szl.

Magdeburgskie towarzystwo zabezpieczenia od gradobicia
założyło prócz już istniejącej agentury w Bytomiu, którą p. M. Dresden jr. zarządza, drugą agenturę i oddało ją p. kupcowi **Eugeniuszowi Wolff** w firmie Moritz Danziger w Bytomiu G. Szl. oo niniejszym do powszechnej wiadomości podajemy.
Opole w Maja 1893.

Generalna agentura
W. RÜFFER.

Odwiedzając się na powyższe ogłoszenie polecamy się do przyjmowania wniosków zabezpieczenia dla wymienionego towarzystwa i bardzo chętnie udzielamy wiadomości jakiej sobie kto życzy.
Bytom G. Szl w Maju 1893. (651A)

M. Dresden jr. Eugeniusz Wolff
we firmie Moritz Danziger.
Agenti towarzystwa Magdeburgskiego zabezpieczenia od gradobicia.

Gospodarstwa rentowe

Podpisana Spółka Ziemska sprzedaje następujące gospodarstwa rentowe na pośrednictwem Królewskiej Generalnej Komisyi:
1. w Markowicach, powiat średzki, stacja kolei żelaznej Pierzchno:
a) Dwa folwarki z obszarem po 300 morgów z kompletnymi budynkami, inwentarzem i siewcami;
b) Cztery gospodarstwa z obszarem 60 morgów z kompletnymi budynkami i siewcami;
c) Kilka parcel obniżonych bez budynków z obszarem 10, 40, 60 i 100 morgów. (kw.)
Ziemia w Markowicach przeznaczenia penna i wydremowana.
2. w Naramowicach 1/2 mili od Poznania:
a) gospodarstwo z obszarem 112 morgów, z kompletnymi budynkami;
b) parcela z obszarem 35 morgów z łąką bez budynków.
Ziemia w Naramowicach jest żyzna i kartoflana.
Nabywca winien wpłacić jako zaliczkę dwuosobną część ceny kupna za ziemię i czwartą część ceny za budynki, oraz przejąć na siebie rentę wynoszącą 4 % reszty ceny kupna a amortyzującą się w 60 lat. W pierwszym roku po przejęciu gospodarstwa rentowego przez państwo może nabywca być zwolniony od płaconia renty państwowej. Na wystawienie budynków otrzyma nabywca na żądanie pożyczkę amortyzacyjną po 4 %.
Spółka Ziemska w Poznaniu (Pozen),
ulica rzekańska 13.

Ważne ogłoszenie
Szczegółowej publiczności Katowickiej polecamy nasze (kw. 93)
składy korzenne, prawdziwego wina i cygar oraz destylacje (w. z.) do łaskawego uwzględnienia.
Z szacunkiem
J. Kużaj, A. Lowandowski,
Johannesstr. nr. 7. róg ulicy Kolejowej i Młyńskiej.
w Katowicach.
Ceny umiarkowane.

Kąpiele Wildungen.

1 Helenen-Quelle są znane od dawna przez niemożliwość skutki przy chorobach nerkowych, pęcherza i kamienia, przy katarach żółciowych i kłaskowych, jako też przy rakłocieniu mięszenia się krwi, jako to bezkwestionnie, błędnicy itd. Reczna wysyłka z wzmiankowanych źródeł przenosiła już 670 000 lasek. Z ładnego z tych źródeł nie wydobycia się soli; zachodząca w handlu tak zwana sól Wildungka jest tylko sztucznym wyrobem. Na zapytania o kąpiel mieszkani w domu kąpielowym i w Europilzeher Hof odpowiada: inspektor spółki Wildunger Mineralquellen Aktien-Gesellschaft.

C. G. Rudzki,
w Bytomiu G. Sz.,
narożnik ul. Gliwickiej i Bulewaru.
Największy skład
towarów modnych, płóciennych i konfekcyj.
Najlepsze, najczystsze i najtańsze źródło zakupów jedwabnych i wełnianych szatofów na suknie, towarów płóciennych, bielizny stołowej, gotowej bielizny męskiej i kobiecej, krawatów, firanek, zasłon okiennych, pokryć na meble, dywanów, chodników, linolesu, dor do spania, kółder stołowych, tureckich i wełnianych chustek, parasoli od słońca i deszczu. (kw. A)
Berlińska i Kolońska konfekcja damska.
Bardzo korzystne wyprawy dla narzeczonych na składzie.

Z pozostałości po śp. Ks. Antonim Thomasz z Dolnej sprzedawać się będzie z wolnej ręki
we Środę dnia 17-go Maja 1893
6 krów i 1 cielę, jako też 2 konie na rynku w W. Strzelcach przez podpisanego wykonawcę testamentu. [689]

Faltin,
adwokat jako opiekun pozostałości.
Wielkie Strzelce, dnia 12 go Maja 1893.

Wydawnictwo „Katolika“

polica

Książkę do nabożeństwa dla dzieci.

Wydanie mniejsze: cena z oprawą 30 f., z przes. 33 f.
Wydanie większe: cena z oprawą 50 f., z przes. 55 f.
Pieniądza trzeba nadać nieprzód w znaczkach pocztowych w Hucie. — Zamawiać można pod adresem:
Wydawnictwo „Katolika“ w Bytomiu (Beuthen O/S.)

LANOLIN - Toilette - Cream LANOLIN
fabryki lanoliny w Martinkefeld p. Berlinu (kw. 93)
Znakomite do pielęgnowania skóry.
Znakomite do utrzymywania w czystości i pokrywania zaczerwienień i ran.
Znakomite do otrzymywania dobrej skóry, mianowicie u drobnych dzieci.
Do nabywania w butkach cynowych po 40 fen., w puszkach blaszanych po 20 i 10 fen. w bardzo wielu aptekach i drogeriach.
Skład generalny: Richard Horsek, Berber N. W. 21.

Dalmatyńskie wina

mnóstwo kraw. i godnie, jednor i czyste dla cierpiących na brak krwi i na żółtaczkę, polecane przez lekarzy, ma na składzie w wyborowych gatunkach.
kw. A2

apteka w Lipinach

Jerzy Kukutsch.
Katoliki | **E. Schwarz,** handel drzewa | Katoliki
w Zabrze, naprzeciw kasareta knapszafowego,
poleca na czas budowania drzewo do budowy, deski, łaty itp. po jak najniższych cenach. Wystawa się
Katoliki | także o pożyczki pieniężne do budowy. | Katoliki

Przyświecie ogłoszenie 20 Maja br.

2 miliony
5 razy 100000, 500000, 400000, 200000, 100000, 50000, itd. gotówką. Każdy los wygrywa 1 los pieniężny Barietta i 1 los rządowo-premijowy. Zakupno wszędzie dozwolone. Rozosno 6 ogłoszeń. Listy bezpłatnie. Każdy los Barietta wygrywa przynajmniej 100 franków, gra bez dopłaty dalej i może osiągnąć ogromne wygr. otrzyman. Miesięczne wypłaty na uca dwa całe lasey oryginalne tylko 3 mtk. Zamówienia uprasza jak najp. **J. Scholl,** Berlin-Niedor, Schönhausen

Pewny ratunek
od wszystkich chorób na gardło, płaci i płaca. Uza owoim siebie i tysiącom innych, udzielam rady. Na odpowiedź proszę znać poczt. dozwolę. (MB2237)
A. Freytag, posiadzielowi dobr rycerskich, rycerz pp. w Bydgoszczy we W. Księstwie Poznańskim. Listy należy adresować do **I. Freytag** Bydgoszcz, W. Księstwo Poznańskie (Bromberg in Posen).

Stosownie co do treści i formy wniosek, podania, informacye, pisma itd. w sprawach sądowych i administracyjnych wyznaję biuro adwokackie ludowe od roku 1874 w Bytomiu G. Sz., ul. Długa nr. 15. (kw. A)
Lenta Jezierski.

Polecam do budynków (609A)
gwoździe i dobrą papę,
za rolę 2 m., 2,50 m. i 2,75 m.
Walenty Scheffczyk
w Chorzowie

Drogerzysta

20 lat mający, który naukę swą w składzie drogerji, chemicznych preparatów i farb przy sprzedaży częściowej i hurtowej ukończył i deklaruje po polsku mówić, po szakuje natychmiast nowego zajęcia. Zgłoszenia pod Z. 551 do **Hausenstein & Vogler,** A.-G. Lipsk. (Hc38030)

Dobrze wyużona
szwaczka
szuka sobie miejsca za pomocni cę zaraz albo później. Adres u prasarni podać taś: **A. B. 107.** Set. Annaberg O.-S. (679A)

Palacza kotłowego

i parobka młynarskiego poszukuje natychmiast (678A)
Młyn parowy
w Król. Hucie

Do mego składu towarów ko lonialnych poszukuję
chłopca,
syła uczciwych i kłotekich rodziców jako ucznia.
Wincenty Krah, Bytom G. Szl.

P. P. Donsz, że rzucił w Piotrowi Ciosek w domu pana Ka lołaskiego w roku 1876 o godz 1—2 po południu skradziono 150,00 marek w złocie. Adres: **Peter Ciosek** w Król. Hucie, Kattowitzstr. 6.

Mieszkan wraz przy ulicy Gliwickiej (na bulwarze) 29

Dr. Schmey,
lekarz praktyczny.

Proście a będzie wam dano!

Najlepsza książka do nabożeństwa z **dużemi literami** w zleśzankowej formie. Ceny umiarkowane po 1,00, 1,50, 2,00, 3,00, w eleganckich oprawkach. **Odprzedażujemy wielki rabat.** Sprawać można przez wszystkie kucgarnie lub wprost od nakładcy. (665A)

E. Buchholz,
w Olsztynie (Allenstetn O.-Pr.)
W Ekspedycji „Katolika“ można ją także nabyć.

Dla dobra ludzkości!

Dotychczas ani trochę nie odlegnięte Stare choroby nóg, prześlatające wrzody i pęknięcia (krawader), długoletnie liszaje, prześlatające choroby pólwa leżą granatowo i bez bóleci pod piśmieniem gwarantują po swojej cenie. Piśmienie z tym samym skutkiem **Frank Jokeł,** Wrocław, ulica Neudorf 5. (EB 37. 39)

Szan. publiczności Katowickiej otwlecy uprzejmie donoszę, że się przeprowadziłem z ulicy Jasia na ul. Młyńską Nr. 1 masyrociwo ko księgarni p. Krausego i polecam harmoniki i inne instrumencie. Przyjmuję także stare harmoniki, katarzyny itd., do repacji, na żąd. dam do każd instrum głosy stal gwarant 3-6 miesięcy na dobrą wyprawę. **Józ. Wojtinek,** instrument. w Katowicach.

TANIO! TANIO! TANIO!

Pranki 15 fen., katan 18 fen., medre płołao 20 fen., ręczniki 10 fen., sztofy na suknie 20 f., lato we szale 1 m. sprzedaje tylko
S. KOBER,
Król. Huta, ul. Cesarzowicza 70.

Szanownej publiczności **Zaborze i okolicy** donoszę uprzejmie, że

skład

w domu pana **Rosnackiego** objełm i proszę o łaskawe uwzględnienie.
Andrzej Wagner, Zaborze B, ul. Dabachowa (Krugstr.)

Za bezcen!

Z powodu przebudowania mego lokalu sklepowego sprzedaje **wszelką garderobę dla pań i chłopców** po bardzo niskich cenach. Ubioru dla pań od 9 mtk. Ubioru dla młodek pań od 20 mtk. Ubioru dla pachołków od 6 m. Ubioru dla dzieci od 2,50 mtk. **Spodnie (galaty) stołowe i wszystkie ubiory do pracy** po jak najniższych cenach. (593A)
L. Kosak Król. Huta, Metzenstr. 1, w domu p. Meth

Sole alkaliczne, superfosfaty, tomaszówkę

poleca pod zagwarantowaniem ilościami procentowymi po najniższych cenach, oraz i **saletre chijską** po 10,50 m. za centnar ze swego składu **Gustaw Müller i Sp.** w W. Strzelcach. (645)

DOM

nowo wybudowany, z 2 składami w dobrym położeniu przy drodze jest za wpłatą 2 do 3000 talarów dla zmiany pracy oraz do sprzedania **Zabaspierz** ogarnię 45000 mtk. Wartość użytkowa 1880 m. Pierwsza hipoteka 15000 mtk po 4 1/2 % z umorzeniem długu. Blizszych wiadomości udzieli (662A) **Grabka,** oberzysta, Dorota, przy Zabrze.

2 pomieszkani z ogrodami i potrzebnymi budynkami, jedno sda nie do handlu, który już tam był prowadzony, są za 30 talar. rocznie do wydzierżawienia w Nivach. Zgłoszenia przyjmuję (685A) **Józef Klytta** w Młyńskiej pod Lubaszę przy Koszcinie

Zegarek z Nr. 92302 ukradziono mi, który go chciał kupić albo e nim wiedział, niech mi doniesie za wyagrozd **Tomasz Kozmarek,** Paul-dorf p. Zabrze (642)

Powróciłszy do zdrowia, praktykuje jak przedtem.

Dr. Smierczalski,
w domu p. Kucy Le-wandowskiego, róg ulicy Kolejowej i Młyńskiej, Katowice. (kw. A)

Henryk Loewy

w Katowicach, ulica Zambowa nr. 5 poleca swój (609A)

wielki skład

garderoby męskiej i dziecięcej, kuflezy, kapelusze, parasole, laski, jako też wszystkie artykuły męskie po bajecznie taniej cenie. Kuchlato wo od 2,50 m., palety letowe od 10 mtk. Cała ubrania męskie od 10 m, ubrania dla dzieci od 1, 0 m., 200 sztuk spozu (galot) od 2,50 m. Zamówienia podług miary wykonuje się w krótkim czasie pod gwarancją, że ubranie dobrze leży tanio i starannie.

Masła Miodu

10 l. w pacz z wolną z przesyłką na zaliczka Masła z słodkiej krowiaty, naturalnego gatunku stołowego 7,50 m., do pieczenia i gotowania tylko 6,50 mtk., mioda pszczołowego, naturalnego i jasnego 5 mtk. Gęstego, gleraz, białego jak śnieg, obfitującego w psob, dartege, za fant 2,50 mtk., nie dartege 1 m. 60 fen. (kw. A)
Spitzer, Kopczyńce w Galicyi.

Kamienie do budynku

z mojej własnej szafy, metr po 2,30 mtk., wam na sprzedaż. (684)
Antoni Siwozyk, w Pałkach (Redendorf p. Wierku).

Najlepsze obierane ziemniaki

do jada i do uprawy
Szampiony
sprzedaje centnar po 1,30 m.

Dom. W. Wilkowie i Miedary

przy Tarnowskich Górach.
Mieszkan w Lipinach u p. A. Kozłowskiego w pobliżu apteki i wykonuję wszelkie (681A)

sprawy piśmiennne

aktualne
R. Pohl, pisarz ludowy.
Owedlika się jako (687A)
akuszerka i mieszkam w domu p. maszynisty P. Nowaka.
Otylia Wleczerek Chorzów.

Za długi,

któreby żona moja **Marya Długosz,** rodz. Piechalik z Solarai, narobiła, nie odpowiadam. (682A)
Antoni Długosz.

2 wielkie skrzydła

(połowy bramy)
są tano na sprzedaż. U ko goł ponie eksp. „Kat.“ (680)

3 morgi pola

z pomieszkaniem jest do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuję (644A) **Teodor Kosmider,** Białzowice.

woźnica

może się do mnie zgłosić.
B. Babin, Zaborze.
Najchymy kasa egz. i polecam!

Kazania

Ks. Karola Antoniewicza T. J. wydał
Ks. Jan Badeni T. J. Tom I. i II. kosztuje z przes. 8 m.

Wydawnictwo „Katolika“

Redaktor odpowiedzialny: **Jan Eckert** w Bytomiu. — Wzrostami dozwolone „Katolika“ w Bytomiu. — Nakładem L. Radziejewskiej w Bytomiu.